

Burhan Günel'in Çocuk Edebiyatı Alanındaki Eserleri Üzerine Bir İnceleme

A Study on Burhan Günel's Works in the Field of Children's Literature

Dr. Fatih SAKALLI *

Özet :

Bu makalede son dönem yazarlarımızdan Burhan Günel'in çocuk edebiyatı alanındaki eserleri üzerinde durulmuştur. Çalışmada Burhan Günel'in çocuk ve edebiyat hususundaki görüşlerine değinildikten sonra Günel'in çocuk romanları ile çocuk hikâyelerinden söz edilmiştir. Sonuç bölümünde ise yazarın çocuk edebiyatı alanında verdiği eserler üzerinde bir yargıya varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Burhan Günel, Çocuk Edebiyatı, İnceleme

Abstract :

This article aims to analyze Burhan Günel's works which were written for children. In the study firstly the opinions of the writer about the relation between children and literature are touched on. Then general information about his novels concerning children and about his stories for children is given. In the conclusion part of the article evaluations and judgments are made about these works of him in the field of children's literature.

Key Words: Burhan Günel, Children's literature, text analysis.

Giriş :

Burhan Günel, son dönem romancılarımızdandır. O, sadece romancı değil, edebiyatın birçok türünde de eser veren bir yazardır. 7 Nisan 1947'de Antakya'da doğan yazar, 21 Aralık 2012'de İstanbul'da vefat eder. Ökse (1972), Umut Zamanı (1974), Yağmurda Giden (1976), Aksayan (1979), Acının Askerleri (1981), Kalanlar ve Gidenler (1984), Ve O Güzel Kadının Çocukları (1985), Eski Desenler (1986), Yasak Odası (1987), Baraka (1991), Ateş Uykusu (1996), Bütün Zamanlar (2002), Ateş ve Kuğu (2004), Güz de Geçer (2008), Ahtapot (2011), Çakalkaplan (2012) adlı on altı romanı vardır. Hikâye kitapları ise; Sevgi Bağı (1974), Başka Bir Yaz (1980),

* Gazi Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, fsakalli@gazi.edu.tr

Dünyanın En Güzel Kadını (1984), Yine Bir Gülnihal (1984), Nergiz (1985), Bisiklet Günleri (1987), Fayton (1988), Evet Aşk (1990), Ateşi Seçtim (1993), Karanfil ve Hançer (1994), Çiçekler Korunağı (1999), Kar Düşleri (2000), Uzun Yol Sürücüsü (2001), Evet Aşk – Dünyanın En Güzel Kadını (2003), Taraça (2005), Bülbülü Öldürelim (2008), Aşka Yorgun (2012) adlarını taşır. Şiir kitapları ise şunlardır: Sonsuz ve Gizli (1999), Adınla (2007), Aşk Dedim Ona (2012). Bu eserlerinin dışında Benzer Romanlar (1986), Karşı Yazılar (1995) adlı inceleme kitapları ve Sonsuz Aşkım Hatay (2006) isimli tarih –yaşantı kitabı vardır. Edebiyatla ilgili birçok yazısı da bulunan yazarın ayrıca TRT’de seslendirilmiş sayısız radyo oyunu da mevcuttur. Günel’in eser verdiği edebi türlerden bir diğeri ise makalemize konu olan çocuk edebiyatı ürünleridir. Günel, 70li yıllardan vefatına kadar çocuk edebiyatı alanında da birçok esere imza atmıştır. Çocuk romanları ve hikâyelerinden oluşan bu ürünler, ondaki çocuk sevgisi ile çocuklara verdiği önemin de bir göstergesi olarak düşünülebilir. Günel, ‘Çocuk ve Edebiyat’ başlıklı yazısında; “Çocukla, çocuklukla edebiyat arasındaki ilişkiyi her zaman canlı tutan pek çok yazarın, ozanın olduğundan söz eder. Türk edebiyatında bu isimlere örnek olarak Oktay Akbal, Osman Şahin ve Muzaffer Buyrukçu’yu gösterir. Çocukluk acısının yazar olarak kendisini de çok etkilediğini, yazarlığının ana izleklerinden birini oluşturduğunu söyler. Özellikle öykülerinde bu durumun çok belirgin olarak hissedildiğini ifade eder. Çocukluğunun tüm ürünlerini beslediğini, çünkü çocukluğunun sıkıldıkça hâlâ sığınmakta olduğu bir koranak olduğunu ve yalnızca kendisini koruyabildiğini, dışarıdan gelecek saldırılara karşı o zamanlarda olduğu gibi yine savunmasız olduğunu, kapısının her zaman kendisine açık olduğunu, bir bozgunun önünden kaçıp girdiği o kapıdan kimi zaman şiirler, kimi zaman öyküyle çıktığını vurgular. Çocukları çok sevmesinin nedenini buna bağlar. Çocukların kendisine savunmasız çocukluğunu anımsattığını belirtir. Çocukluğumuzun aslında soldurulmuş, sonra da öldürülmüş çiçeklerle dolu olduğunu; sevinçlerimizin, özlemlerimizin, umutlarımızın yetişkinliğin dışı açık sürecinde öldürüldüğünü ifade eder. Bu yüzden yazdıklarımızda bir yandan çocukluğumuzdan beslendiğimizi bir yandan da onu diri tutmaya çalıştığımızı, böylelikle çocukluğun dönüşüm içinde edebiyatı beslemeyi sürdürebildiğini, çocukluğun beslediği edebiyatın ise çocukların gönenciyle zenginleştiğini, dolayısıyla sanat üretiminin başlıca hedeflerinden biri olduğu üzere dünyanın güzelleştiğini belirtir.”¹

ÇOCUK ROMANLARI

Evcilik Oyunu

Yazarın ilk çocuk romanı ‘Evcilik Oyunu’dur. 1973 yılında Milliyet Çocuk Kitapları dizisinden çıkan kitap 334 sayfadır. Roman şöyle tanıtılır: “Gerçek hayattan alınmış bir çocuk romanı olan ‘Evcilik Oyunu’ fakir bir ailenin çocuğunun başından geçen olayları bir araya getirmektedir. İyi insanların, kötülerle daima başa

¹ Burhan Günel, ‘Çocuk ve Edebiyat’ Öğretmen Dünyası, Sayı: 237, Eylül 1999, s. 5 -6

çıkacağıını anlatan roman aynı zamanda çocuk dünyasına da aydınlık şeklinde göz önüne sermektedir. Yurdumuzda bugüne kadar hikâyeleri ile tanınan Burhan Günel'in ilk çocuk romanı oldu."² Roman on üç bölümden oluşur. Her bölüme bir başlık verilmiştir. Birinci bölüm, '*Kötü Çocuk*', ikinci bölüm, '*Son Dersten Çıkınca*', üçüncü bölüm '*Konukluğa Gelen Kız*', dördüncü bölüm '*Yılıya Ayrılan At*', beşinci bölüm '*Evcilik Oyunu*', altıncı bölüm, '*Ava Çıkan Çocuklar*', yedinci bölüm, '*Günler Geçerken*', sekizinci bölüm, '*Kedinin Avcılığı*', dokuzuncu bölüm, '*Armağanlar*', onuncu bölüm, '*Orhan'ın Armağanı*', on birinci bölüm, '*Armağan*', on ikinci bölüm, '*Gazozcu Çocuk*', on üçüncü bölüm, '*Ayrılık Zamanı*' adlarını taşır. Bu başlıklar aynı zamanda romandaki olay örgüsünün gelişim çizgisini de göstermektedir.

Dar gelirli bir ailenin çocuğu olan Orhan'ın başından geçenlerin anlatıldığı romandaki olaylar şöyle gelişir. Fakir bir ailenin çocuğu olan Orhan, ilkokul ikinci sınıfa gitmektedir. Babası Şeref Efendi, yaşlı ve işsizdir, gününbirlik işlerde çalışmakta bazen odun kırmakta bazen de küfecilik yapmaktadır. Annesi Kevser Hanım, ev hanımıdır. Orhan'ın Ayşe adında bir de kız kardeşi vardır. Orhan okulların açıldığı ilk gün, sınıftaki öğrencilerden Çiğdem ile aynı sraya oturtulur. Fakat daha sonra Orhan fakir olduğu için Çiğdem'in annesinin, öğretmeni uyarısıyla en arkaya sraya Ali'nin yanına oturtulur. Ali de Orhan gibi dar gelirli bir ailenin çocuğudur. Zamanla bu ikili çok iyi arkadaş olur. İlerleyen süreçte Çiğdem, Orhan ve Ali ile arkadaşlık kurar. Çiğdem'in ailesinin maddi durumu iyidir. Babası banka müdürüdür. Orhan, Ali ve Çiğdem bundan sonra okul dışındaki vakitlerini de beraber geçirirler. Çiğdem, sık sık Orhan ve Alilerin sokağına gelmekte ve üç arkadaş hep beraber oyunlar oynamaktadırlar. Önceleri bu duruma tepki gösteren Çiğdem'in annesi daha sonraları kızına bir şey söylemez. Çiğdem, birkaç kez Orhanlara konuk olur. Fakat Orhanların evinde yiyecek bir şey yoktur. Alilerden borç olarak yiyecek birkaç parça bir şey alırlar. Zamanla arkadaşlıklarını ilerleten bu üçlü devamlı birlikte oynamaya devam ederler. Orhan ve Ali'de birkaç kez Çiğdemlere giderler. Bu arada mevsimler geçmiş, bahar gelmiştir. Okulların kapanmasına az kalmıştır. Orhan'ın babası hâlâ iş bulamamıştır. Orhan ve ailesinin zor günleri devam etmektedir. Çiğdem, Orhan ve Ali sinemaya giderler. Orhan ve Ali'nin parası olmadığı için ücreti Çiğdem öder. Çiğdem üç de gazoz alır, birlikte içerler. Sinema çıkışında Çiğdem, Orhan ve Ali'ye birer kitap olarak hediye eder. Orhan'ın kitabının adı Paul ve Virjin'dir. Orhan da daha sonra deniz kabuklarından yaptığı kuşu boyamış ve Çiğdem'e hediye etmiştir. Zaman ilerlemiş, okullar kapanmıştır. Hepsi karnelerini almış ve bir üst sınıfa geçmeyi hak etmişlerdir. Üç arkadaş yaz tatilinde ne yapacaklarını konuşurlar. Çiğdem önce müzik kursuna gideceğini ardından da yayladaki evlerine gideceklerini belirtir. Bu arada Orhan'ın babası Şeref Efendi'de iş bulmak ümidiyle Adana'ya gitmiştir. Orhan ise yaz tatilinde mahalledeki bütün çocuklar gibi çalışmaya karar verir. Gazoz satmaya başlar. Kazandığı paraları annesine verir. Her gün daha fazla para kazanmaya başlar. Gazoz sattığı bir gün Çiğdem'in annesiyle karşılaşır. Çiğdem'in annesi o günden sonra Çiğdem'in Orhan'la görüşmesini yasaklar. Çiğdem son kez Orhan'ın yanına gelir. Orhan ona bir gazoz

² Burhan Günel, *Evcilik Oyunu*, Milliyet Yayınları, İstanbul 1973

ikram eder ve parasını almaz. Bir akşam Orhan'ın babası Şeref Efendi Adana'dan gelir. Eşi Kevser Hanıma Adana'da iş bulduğunu ve oraya taşınacaklarını söyler. Orhan, kazandığı parayla ailesini sinemaya götürmek ister. Hep beraber sinemaya giderler. Orhan orada Çiğdem ve ailesini de görür, saklanır. Fakat Çiğdem'in ailesi filmi beğenmeyerek filmin yarısında sinemadan ayrılır. Orhan o günden sonra birkaç kez Çiğdem'in sokağına gelir. Onu görmek ister. Fakat göremez. Bir daha Çiğdem'i göremeyeceğini anlar. Orhan ve ailesi, babası Şeref Efendi'nin tuttuğu kamyona eşyalarını yükleyerek mahalleden ayrılırlar.

Romanda fakir bir ailenin çocuğı olan Orhan'ın zengin ailenin çocuğı olan Çiğdem ile olan arkadaşlıkları anlatılır. Birbiriyle oynamaktan çok hoşlanan bu iki çocuğun arkadaşlıkları farklı gelir seviyesine sahip iki ailenin çocuklarının arkadaşlıkları olarak düşünülebilir. Maddi imkân –imkânsızlık çatışması olarak adlandırabileceğimiz bu çatışma romandaki olaylara yön vermektedir. Romanın çocuk kahramanı Orhan vasıtasıyla fakir bir ailenin çocuğunun başından geçenler anlatılmaktadır. Orhan'ın yaşadığı olaylar karşısındaki tutum ve davranışları ile bir çocuğun duyarlılığı anlatılmak istenmiştir. Çocuk gözüyle maddiyat değerlendirilmiş, maddiyatın insan hayatındaki önemi üzerinde durulmuştur.

Ağlama Bebeğim

Burhan Günel'in ikinci çocuk romanı 'Ağlama Bebeğim' adını taşır. 1976 yılında Milliyet Çocuk Kitapları dizisinden çıkan kitap 272 sayfadır. Roman şöyle tanıtılır: "Anadolu'dan her gün yüzlerce aile yaşamlarını sürdürbilmek için İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük kentlere göç eder. Kendi topraklarında geçinemedikleri için gurbete çıkan bu insanları 'büyük kent' bir canavar gibi beklemektedir. Onları da çarkları arasında eritmek, yok etmek için her şeyini hazırlamıştır. İşte 'Ağlama Bebeğim' de ünlü yazarımız Burhan Günel büyük kentte yaşayan işçi ve köylülerin acıklı hayatını en ince detaylarına kadar işlemektedir. Yazarın daha önce de Milliyet Yayınları arasında çıkan Evcilik Oyunu isimli eseri gibi bunu da beğeneceğinizi umuyoruz."³ Roman on beş bölümden oluşur. Her bölüme çeşitli isimler verilmiştir. Birinci bölüm 'Ev', ikinci bölüm, 'Baba', üçüncü bölüm 'Okul' dördüncü bölüm 'Okula Gidiş' beşinci bölüm 'Okulda' altıncı bölüm 'Kısa Süren Sevinç' yedinci bölüm 'Çocuklar' sekizinci bölüm 'Yolda' dokuzuncu bölüm 'Yemek' onuncu bölüm 'İlk Gün' on birinci bölüm 'Anneler Günü' on ikinci bölüm 'Kutlama' on üçüncü bölüm 'Armağan' on dördüncü bölüm 'Kırık Yürek' on beşinci bölüm 'Son Gün' adlarını taşır. Romanda bir kasabadan büyük şehre göç eden dar gelirli bir ailenin çocuğunun yaşadıkları anlatılmaktadır. Romandaki olaylar şöyle gelişir: Odacı olan Süleyman Bey'in tayini kasabadan büyük şehre çıkar. Süleyman Bey ailesiyle beraber büyük şehre göç eder. Eşi Meryem Hanım, ev hanımıdır. Üç çocukları olan ailenin ikiz çocukları belli bir süre önce ölmüştür. Bir tek Sıtkı kalmıştır. Aile, ev bulana kadar Süleyman Bey'in arkadaşı Remzi Bey'de

³ Burhan Günel, **Ağlama Bebeğim**, Milliyet Yayınları, İstanbul 1976

kalır. Remzi Bey'in hanımı Kevser Hanım'da her konuda kendilerine yardımcı olmuştur. Durumlarına uygun bir ev bulunca kendi evlerine taşınırlar. Meryem Hanım çocuğunu civardaki en yakın okula yazdırmaya gider. 19 Mayıs İlkokulu ile Namık Kemal İlkokulu yan yandadır. Oraya gittiğinde 19 Mayıs İlkokuluna dar gelirli ailelerin, Namık Kemal İlkokuluna ise gelir seviyesi daha yüksek ailelerin çocuklarının gittiğini öğrenir. Sıtkı'yı Namık Kemal İlkokuluna yazdırmak ister. Müdür Bey, kontenjanlarının dolu olduğunu bahane ederek Sıtkı'yı okula almak istemez. Meryem Hanım, müdür beyle tartışır. Fakat başka bir öğretmenden araya hatırlı bir adam sokulursa Sıtkı'yı bu okula da yazdırabileceğini öğrenir. Süleyman Bey'in çalıştığı yerdeki Mühendis Kemal Bey'in ilköğretim müdürü arkadaşı vasıtasıyla Sıtkı'yı Namık Kemal İlkokuluna yazdırırlar. Sıtkı, bu okuldaki çocukların durumlarını gördükçe her geçen gün içermeye başlar. Onlar ile kendi durumunu kıyaslar. Keşke diğer okula gitseydim diye düşünür. Başka öğrencilerin aşağılamalarına maruz kalır. Derslerinde çok başarılı olduğu için öğrenciler onu kıskanmaktadır. Kendisini anlayan tek arkadaşı Bilge'dir. Bilge'nin de ailesi zengindir fakat Bilge diğer çocuklar gibi değildir, Sıtkı ile de çok iyi anlaşmaktadır. Sıtkı çok gururludur. Bu yüzden Bilge'nin kendisine yardım etmek için yaptığı birçok şeyi kabul etmez. Okulun altında kurulan ve dar gelirli ailelerin çocuklarının yemek yemesi için hazırlanan yemekhanede yemek yemeyi de kabul etmez. Bu hususta Öğretmeni Melek Hanım'ı da dinlemez. Öğretmeni Sıtkı'yı anneler gününde şiir okuması için görevlendirir. Sıtkı o gün bütün çocukların o gün annesine hediye alacağını düşünür ve üzülür. Kendisi de babasının verdiği az bir parayla annesine bir tarak alır. Bahçelerden topladığı çiçekleri de bu tarakla beraber annesine verecektir. Anneler gününde okula annesi de gelir. Sıtkı, annesinin kıyafetlerinin diğer çocukların annelerinin kıyafetlerine benzemediğini görür ve utanır, sıkılır. Hediyeler açılınca Öğretmen Yeşim Hanım Sıtkı'nın hediyeleriyle dalga geçer. Sıtkı çok üzülür. O günden sonra okula gelişlerini azaltır. O olaydan sonra çok durgunlaşır. Bir de Bilge'nin amansız hastalığını öğrenen Sıtkı iyice yıkılır. Mavi hastalığa yakalanan Bilge'yi ailesi önce İstanbul'a oradan da Londra'ya götürür. Bir süre sonra Bilge'nin öldüğünü öğrenen Sıtkı mahvolur. O sonbaharda Sıtkı'nın babası Süleyman Bey, Konya'ya atanır. Kamyona eşyalarını yüklerler. Remzi Bey ve Kevser Hanım'la vedalaştıktan sonra yola çıkarlar.

Bu romanda maddi imkânları yetersiz bir ailenin çocuğu olan Sıtkı Başar'ın varlıklı ailelerin çocuklarının okuduğu okulda okuması ve orada yaşadıkları anlatılır. Onların yaşantısıyla kendi yaşantısını kıyaslayan Sıtkı'nın yaşadıkları, hayalleri, duygu ve düşünceleri romandaki olayların gelişiminde büyük rol oynamaktadır. Romanda dar gelirli ailelerin çocuklarının okul hayatında yaşadıkları anlatılarak onların ruh dünyaları gözler önüne serilmek istenmiştir.

Dost Eller

Burhan Günel'in üçüncü çocuk romanı 'Dost Eller'dir. 1980 yılında Milliyet Çocuk Kitapları dizisinden çıkan kitap 224 sayfadır. Kitabın arka kapağında ro-

man şöyle tanıtılır: “Eller vardır insanlara en büyük kötülüğü yaparlar. Onlara engel olmak o kadar zordur ki... Ama öte yandan eller vardır insana dosttur. Bu dost eller yaşamını güzelleştirir ve dünyayı yaşanılır hale getirir. Burhan Günel yeni kitabı *Dost Eller*'de size insan sevgisini, arkadaşça yaşamayı, birbirine destek olmayı ve hepsinden önemlisi bu güzel vatana sevmeyi öğütlüyor. Çok değişik ve sürükleyici olaylarla gelişen bir konuya sahip olan bu kitabı okuduktan sonra etrafınızdaki dost elleri daha kolay tanır ve ayırır hale geleceksiniz.”⁴ Roman dokuz bölümden oluşur. Her bölüme bir başlık verilmiştir. Birinci bölüm, *'Leylek Babanın Öyküsü'*, ikinci bölüm, *'Yolların Öyküsü'*, üçüncü bölüm *'Kaçakçının Oğlu'*, dördüncü bölüm, *'Unutamadığım Oyun Günleri'*, beşinci bölüm *'Babam'*, altıncı bölüm, *'Akşamın Öyküsü'*, yedinci bölüm, *'Yangının Öyküsü'* sekizinci bölüm, *'Tutanak'*, dokuzuncu bölüm, *'Bitmeyen Bir Son'* adlarını taşır. Romanda dar gelirli bir ailenin çocuğu olan Ömer'in ve ailesinin yaşadıkları, Ömer'in hatıraları ile anlatılır. Ömer'in babası, bir kamu kuruluşunda odacı olarak çalışmaktadır. Dik başlı ve haksızlıklara tahammül edemeyen bir yapısı olduğu için sık sık yer değiştirmek zorunda kalır. Bu yüzden Ömer'in doğumunda bulunamamıştır. Romanda Ömer'in çocukluk yıllarına ait ilk hatıraları verilir. Bir taşınmaları sırasında kamyonunda bulunan keresteler yüzünden yetkililerce çevrilirler. Ömer'in ailesine kaçakçı muamelesi yapılır. Her ne kadar bizim kerestelerle ilgimiz yok deseler de görevlileri inandıramazlar. Başkalarının araya girmesiyle iş çözülür. Ömer yeni taşındıkları yerdeki çocuklar tarafından rahatsız edilir. Çocuklar kendisiyle kaçakçının oğlu diye dalga geçerler. Ömer, taşındıkları yerdeki yaramaz bu çocukların kendilerine *'Merih Çetesi'* adını taktıklarını ve hayvanlara işkence ettiklerini anlatır. Daha sonra Ömer'in babasıyla ilgili anılara yer verilir. Ömer, kendini bildi bileli babasının işini yitirdiğini ve yeni işler peşinde koştuğunu hatırlar. Her akşam eve vaktinde gelen babasının bir akşam geç kaldığını, bu yüzden onun çalıştığı yere gittiğini söyler. Oradaki çaycının babasının arkadaşı olduğunu, kendisine gazoz ikram ettiğini anlatır. Çaycıdan babasının Müdür Beyle tartıştığını öğrenir. Babası, müdüre çocukları şikâyet ettiğini, bu çocukların içinde Müdür Beyin oğlunun da olduğunu belirtir. Oğlu Ömer'i gören baba onu eve gönderir ve o akşam biraz daha çalışması gerektiğini söyler. Babası akşam eve geldiğinde Müdür Beyle olan diyalogunu anlatır. Oğlu Ömer'e insanlık hâleriyle ilgili olarak nasihatlerde bulunur. Herkese dost elini uzatmasını ifade eder ve haksızlıklara karşı çıkması gerektiğini belirtir. Okullar açılmak üzeredir. Babası Ömer'i en yakın okula kaydettirir. Bu arada Ömer kendine bir arkadaş bulur. Bitişik komşunun iyi huylu kızı Selma ile oynamaya başlarlar. Barakanın dibinde lokantacılık oynarken yaktıkları ateş yüzünden çıkan yangından sorumlu tutulurlar. Oysa çetebaşı ateşi söndürmüş ve bu ikilinin oyunlarını bozmuştur. Fakat Selmaların evinde yangın çıkar. İtfaiye ekipleri gelir ve yangını söndürür. Akşama doğru üç adam, suçluyu aramak üzere gelirler. Bunların Müdür beyin adamları olduğu ifade edilir. Onlara Ömer ve Selma'nın suçlu olduğu söylenmiştir. Ömer ve Selma hakkında tutanak tutarlar. Ömer'in babası itiraz eder. Asıl suçluyu bilmelerine rağmen çocukları suçlu çıkarmaya çalışan bu

⁴ Burhan Günel, *Dost Eller*, Milliyet Yayınları, İstanbul 1980

insanlara kızar. İçlerinden birisi gerçekleri anlar. Ve babasına dost elini uzatır. Bu işi aydınlığa çıkaracağını, içinin rahat olması gerektiğini söyler. Duruşmada Ömer ve Selma'dan taraf olur. Diğer insanların hepsi ise ya onları suçlarlar ya da hiç konuşmazlar. O adam, Ömer ve Selma'nın ateşi söndükten sonra Müdürün yaramaz oğlunun yaktığı ateş neticesi yangının çıktığını anlatır. Gerçek suçlunun Müdür Beyin oğlu olduğunu söyler. Bu arada Ömer'in babası, başka yere atanır. Selmaların yanan evi için de yardım kampanyası düzenlenir ve Selmalar başka eve taşınırlar. Selma ve ailesiyle vedalaşan Ömer ile ailesi de yola çıkarlar. Ömer, Selma'yı hiçbir zaman unutmayaacağını belirtir.

Romanda insanların daima birbirlerine dost elini uzatması gerektiği belirtilir. Bu durumun, insanlığın ve insanca yaşamının bir gereği olduğu ifade edilir. İnsanların birbirlerini sevmesi gerektiği üzerinde durulur. İnsanlık hâllerinin çocukların dünyasındaki etkilerinden söz edilir. İnsan sevgisinin yüce bir duygu olduğu anlatılmak istenir.

Penceredeki Çocuk

Burhan Günel'in dördüncü çocuk romanı 'Penceredeki Çocuk'⁵ tur. İlk baskısı 1991 de yapılan kitabın ikinci baskısı 1998 yılında Öteki Çocuk Kitaplarından yapılır. 151 sayfa olan roman 16 bölümden oluşur. Her bölüm, çeşitli başlıklar altında verilmiştir. Romanda şu başlıklar bulunmaktadır: *Karanfil Kokan Çocuk, Babası, Annesi, Çiçekler, Yüzünün Gülleri, Hala'nın Evinde, Leylaklar, Okulda, Sevgiler, Ağabeyi, Bal ile Sirke, Düdüklü Adam, Uyku Ömürden Değil, Pencerede Bir Çocuk, Yıldız Toplayan Çocuk, Küçük Arı Vız Vız Vız*. Romanda anne babası ayrı yaşayan küçük Ömer'in yaşadıkları anlatılmaktadır. Romandaki olaylar şöyle gelişir: Ömer'in anne ve babası ayrı yaşamaktadır. Ömer, annesi ve ağabeyi ile beraber kalmakta, babası ise başka bir evde yaşamaktadır. Ömer'in babası kayınvalidesi olan halasıyla zaman zaman dertleşmekte, bu durumdan sadece kendisinin sorumlu olmadığını, kızının da en az onun kadar suçlu olduğunu söyler. Eşiyle problemler yaşayan baba, çözümünü alkol almakta görmüş daha sonra da başka bir ev tutarak evi terk etmiştir. Zaman zaman küçük oğlu Ömer'i almaya gelen baba, anne ve büyük oğlu ile mesafeli durmaktadır. Ömer'in ağabeyi üniversite sınavlarına hazırlanmakta ve olaylardan babasını sorumlu tutmaktadır. Ömer, bu duruma çok üzülmemektedir. Babasına sürekli annesiyle niye ayrı yaşadıklarını sormakta ve tekrar bir araya gelmelerini, hep beraber yaşamalarını istemektedir. Babası ise Ömer'e yaşının küçük olduğunu ve bazı şeyleri anlayamayacağını ifade etmektedir. Ömer, bu durumu okul hayatında da yaşar. Ailece sinemaya gittiklerini anlatan arkadaşlarına imrenir. Ömer, babasının kendisini almaya geleceği günlerde pencerede heyecanla onu beklemekte, babasıyla gezip geldikten sonra da pencereden babasına el sallayarak onu uğurlamaktadır. Ömer bazı geceler rüyasında ailesinin bir araya geldiğini, birlikte yaşadıklarını görür. Babasının borçları yüzünden arabasını sattı-

⁵ Burhan Günel, **Penceredeki Çocuk**, Öteki Çocuk Kitapları, Ankara 1998

ğını öğrenince çok üzülür. Ayrıca babasının işi gereği Adana'ya gideceğini iştince de ne yapacağını bilemez. Bir gün evden kaçarak parka saklanır. Annesi, babası ve ağabeyi onu aramaya çıkarlar. Onları görmesine rağmen seslenmez. En son babasına ses eder. "Bir daha bizi terk etme." diyen babasına, "Sen de beni terk etme." diyerek cevap verir ve onsu yapamayacağını söyler.

Romanda anne babası ayrılmış çocukların yaşadıkları üzerinde durularak onların psikolojileri verilmeye çalışılır. Anne babaları ayrı yaşayan bu çocukların aile ortamından yoksun kaldıkları ve sürekli böyle bir ortamın özlemini çektikleri vurgulanmak istenir. Bu durum, Küçük Ömer'in yaşadıkları ile somutlaştırılır.

Yalnız Değilsin Artık

Burhan Günel'in beşinci çocuk romanı 'Yalnız Değilsin Artık'⁶tır. Koza Yayınlarından 2011 yılında çıkan roman 288 sayfadır. "Burhan Günel, 11 -15 yaş öbeğindeki çocuklar ve gençler için hazırladığı 'Yalnız Değilsin Artık' adlı romanında, annesinden ve babasından ayrı düşmüş, ya da çalışan annelerin evde yalnız büyüyen çocuklarını, hayata nasıl tutunmaları gerektiği konusunda ipuçları verecek biçimde anlatıyor. Bu yalnız çocukların gündelik yaşamından, okul ile ev arasındaki tekdüze gidiş gelişlerinden yola çıkarak büyük kentlerde yaşayan insanların ve yetişme çağındaki çocuklarının birbirini andıran sorunlarına; bu durumda olan çocukların bir sığınma yeri olarak gördükleri internet ortamındaki sanal dünya ile gerçek yaşam arasında köprüler oluşturup denge kurarak ışık tutuyor. Efe, o çocuklardan yalnızca biridir. Bir yandan internetteki sanal dünyadan kendine arkadaşlar bulmaya çalışırken öte yandan mahalledeki Alaca adlı köpek ve yavrularıyla dostluk kurar. Yaz dinlencesi öncesinde sınıf geçme armağanı olarak annesinin satın aldığı bilgisayar aracılığıyla başka çocuklarla ve üniversite öğrencisi olan Gizem ablayla iletişim kurar. Hep birlikte olağanüstü serüvenler yaşarlar. Böylece Efe ve arkadaşları hem gerçek ile düş, hem doğa ile kent, hem hayvanlar ile insanlar arasındaki kaçınılmaz bağları keşfederler, hem de tek başlarına kalsalar bile bu dünyada yalnız olmadıklarını kavrayıp geleceğe, umutla, güvenle bakarlar."⁷ Romanda altıncı sınıfa giden Efe'nin yaşadıkları anlatılmaktadır. Romandaki olaylar şöyle gelişir: Efe, altıncı sınıfa başladığı andan itibaren okulun bilgisayar bölümünde bilgisayar öğrenir, ondan sonra da zaman zaman internet kafeye gitmeye başlar. Necati Bey, Efe'nin babasıdır. Evrensel adlı taşımacılık şirketinde on altı yıldır tır şoförlüğü yapmaktadır. Karaciğerinden rahatsız olduğu için ameliyat olacaktır. Efe ve ailesi, Keklikpınarı, Gökyüzü Sitesi, Maviköşe apartmanının üçüncü katında oturmaktadırlar. Efe'nin annesi ilk ve ortaokulu İskenderun'da liseyi Almanya'da okumuş, on sekiz yaşında Türkiye'ye gelmiştir. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu'nu bitirmiştir. Çalışkan, sevecen bir hemşiredir. Efe ve ailesi yazları Didim Akbük'teki eve giderler. Annesi, Efe'ye karne hediyesi olarak bir bilgisayar

⁶ Burhan Günel, **Yalnız Değilsin Artık**, Koza Yayınları, Ankara 2011

⁷ Fatih Sakallı, **Şiiri Düzyazıyla Kuşatan Yazar 'Burhan Günel'in Romancılığı'** Otorite Yayınları, Ankara 2012, s. 53 -54

alacaktır. Gizem, Efe'ye çocuklar için özel olarak tasarlanmış bilgisayarı almasını önerir. Teknik Üniversite'nin 3. sınıfında okuyan Gizem adlı bu üniversite öğrencisinin tavsiyelerine uyarak onun önerdiği bilgisayarı alırlar. Bu arada Efe, üniversitede öğretim üyelerinden birinin çocuğu olan İklim ile arkadaş olur. Bu süreçte Efe, annesinin ve babasının çocukluk anılarını da dinler. Efe, zaman zaman mahalledeki Alaca adlı köpek ve onların yavrularıyla da oyunlar oynar. Efe, İklim ile bilgisayarda çeşitli maceralar yaşar. Sanal ortamda yaşadıkları bu maceralar vasıtasıyla gerçek ile düş, tabiat ile şehir hayatı arasındaki ilişkileri keşfederler. Romanın sonunda Efe'nin babası Necati Bey, ameliyattan çıkar. Annesi, Efe'ye babasını gelip görebileceğini söyler. Efe, İklim'le hastaneye gider. Babasını gören Efe, annesiyle beraber sevinç yumağı oluşturur. Romanda annesi çalışan çocukların evde bilgisayar başında geçirdikleri zaman dilimleri üzerinde durulur. Bu çocukların sanal ortamda kendileri için kurdukları dünya ile dış dünyada karşılaştıkları dünya arasında yaşadıkları çatışma verilmeye çalışılır. Bu vesile ile düş X gerçek, tabiat hayatı X şehir hayatı arasındaki zıtlıklar gözler önüne serilmek istenir.

Doğa Ana'ya Yolculuk

Burhan Günel'in altıncı çocuk romanı 'Doğa Ana'ya Yolculuk'⁸ tur. Koza Yayınlarından 2011 yılında çıkan roman 198 sayfadır. Roman, "Yalnız Değilsin Artık, adlı romanından anımsayacağımız Efe ve arkadaşları aracılığıyla 'Doğa Ana'ya Yolculuk' çağrısında bulunuyorlar. Bu çağrı, bütün çocuklara hatta yetişkinleredir. Ülkemizin değişik kesimlerindeki doğa harikalarını ve yurt sınırlarının dışındaki görkemli doğa parçalarını görmek, değişik ülkeleri ve toplumları tanımak; genç pilot Efe'nin kullandığı helikopterle Himalaya Dağları'na doğru uçmak, Everest Tepesi'ne tırmanmak; Japonya'daki son büyük depreme, tsunamiye ve çevre felaketinde yaşananlara tanık olmak için bu heyecanlı yolculuğa katılanlar, hem bilgilenen hem de mutluluk duyacaklar... Bu yolculuk Doğa Ana'nın kimliğinde dünyanın tüm doğal güzelliklerine doğru olacak ve çevre kirliliğine, doğanın yakılıp yıkılmasına, talan edilmesine karşı çıkan çocukların, gençlerin bilincini pekiştirecek; sonunda daha güzel bir dünyaya kavuşmanın mümkün olduğu görüşüne olumlu katkılarda bulunacaktır."⁹ ifadeleri ile tanıtılır. Romandaki olaylar şöyle gelişir: Efe'nin babası Necati Bey, hastaneden çıkmış evde dinlenmektedir. Efe, bilgisayar vasıtasıyla ilginç serüvenler yaşamaya başlar. Bu sefer, helikopter ile yolculuğa çıkacaktır. Gizem, Efe'ye yazdığı mektupta, Efe'nin pilot kabininde yardımcı pilot olarak yer alacağını, yanına istediklerini alabileceğini söyler. Hep birlikte gezip dolaşacaklarını, dünyanın hiç görmedikleri yerlerini, gezip göreceklerini, yeni maceralar yaşayacaklarını belirtir. Eğer bunu kabul ederse iletiye evet yazıp göndermesini ister. Ekranın sağ alt köşesinde önce Efe'nin sonra İklim'in ardından Ada'nın, Ecem'in, Nihal ve Necati Sarp'ın maketleri belirir. Seyahat edilecek helikopterin modeli Bell 430 dur. Helikopteri iki kişi kullanmaktadır. Kaptan Reha

⁸ Burhan Günel, **Doğa Ana'ya Yolculuk**, Koza Yayınları, Ankara 2011

⁹ Fatih Sakallı, **a.g.e.** s. 54

Bey'dir. Yolcular, Efe, Ada, Ecem, Efe'nin annesi ve babasıdır. Gizem yolculuk boyunca ekranda olacağını belirtir. Yolculuğa başlarlar. Dağların üzerinden uçuşlarını sürdürürler. Efe, Reha kaptana Doğa Ana'nın nerede olduğunu sorar. Reha Kaptan, Doğa Ana'nın her yerde olduğunu söyler. Efe, bilgisayardaki uçuş sürecinin dışında ailesiyle vakit geçirir. Bu uçuş sayesinde yeryüzü şekillerini ve bazı doğa olaylarını öğrenir. Yolculuk sırasında ülke dışına da çıkarlar. Efe ve arkadaşları yolculuk sırasında tarih baba ile de tanışır. Onun engin bilgileri sayesinde bilmediği birçok şeyi öğrenirler. Daha sonra da Doğa Ana ile tanışırlar. Tarih yolculukları sekiz gün sürer. Efe, Ankara'ya döndüğünde bu yolculuklar sırasında yaşadıklarını iki ayrı dosyada toplamayı düşünür. 1. dosyanın adını 'Doğa Ana'ya Yolculuk' koyar. İkinci dosyayı okullar açılıncaya kadar Gizem ablasına teslim etmek ister. O dosyanın adını da 'Doğa Ana ile Tarih Baba' koymayı tasarlar. Romanda, Efe adlı çocuğun bilgisayar başında geçirdiği sekiz günlük macera üzerinde durulur. Bu macerada Efe, bilgisayarda helikopter ile sekiz gün süren tabiat ve tarih içerikli bir yolcuğa çıkar. Bu yolculukta Doğa Ana ve Tarih Baba ile tanışır. Bu durum, aslında bilgisayar başında çok fazla vakit geçiren çocukların düşlerinin bir yansıması olarak yorumlanabilir.

Doğa Ana ile Tarih Baba

Burhan Günel'in yedinci çocuk romanı 'Doğa Ana ile Tarih Baba'¹⁰dir. Bu roman, daha önceki 'Yalnız Değilsin Artık' ve 'Doğa Ana'ya Yolculuk' adlı kitapların devamı niteliğindedir. Koza Yayınları'ndan 2011 yılında çıkan roman 254 sayfadır. "Doğa Ana ile Tarih Baba, başlıklı çalışmasında Burhan Günel, dünyanın oluşumundan bu yana geçirilen evrelerle daha sonra yaşam içinde yerini alan insanın ilkelikten uygarlığa doğru gelişen zorlu savaşımını konu ediyor. Bu uzun yolculuğun önde gelen kahramanları olan Doğa Ana ile Tarih Baba insanlığın ve dünyanın geçmişini dile getirirken, başta Efe, İklim, Ecem, Sarp olmak üzere önceki iki romandan tanıdığımız çocuklar aracılığıyla daha güzel bir dünyanın nasıl kurulacağı, dünyadaki doğal güzelliklerin nasıl korunacağı, insanın insana yaraşır ortamlar oluşturarak kendini, yaşamı ve dünyayı nasıl geliştireceği üzerinde duruyor."¹¹ Romandaki olaylar şöyle gelişir: Efe'nin akli bir önceki romanda yaptığı helikopter yolculuğunda kalır. Efe, Gizem ablasının öncülüğünde tasarlanan ve içinde yer aldığı sanal ortamda bilgisayar aracılığıyla gerçekleştirdiği o yolculuk ve daha önceki yolculuklar olmasaydı, yaşamın hiç değişmeyeceği ve sıradanlaşacağını düşünür. Yeniden yolculuklara çıkmak, Doğa Ana ve Tarih Baba ile tekrar bir araya gelmek ister. Annesi, Efe'ye bundan sonra asıl çocuğunun babaları Necati Bey olduğunu ifade eder. Çünkü Necati Bey, bakıma muhtaçtır. Sağlığına kavuşmuştur fakat şirket yöneticileri tarafından yönetim biriminde görevlendirilmiştir. Artık Ankara'da ailesinin yanında yaşıyordur. Efe, Gizem ablasına çok şey borçlu olduğunu düşünür. Gizem ablasının, kendisine bilgisayar eğlencesinde yer verme-

¹⁰ Burhan Günel, **Doğa Ana ile Tarih Baba**, Koza Yayınları, Ankara 2011

¹¹ Fatih Sakallı, a.g.e. s. 54

siyle tekdüze hayatının değiştiğini ifade eder. Efe, bilgisayarın başına geçer. Doğa Ana ile konuşmaya başlar. Telefonu çalar. Arayan Gizem abladır. Efe, İklim'in de bundan sonraki sanal yolculuklara çıkmasını ister. Efe, zaman zaman mahalledeki köpek Alaca ve onun yavruları ile oynamaktan da çok hoşlanmaktadır. Bilgisayarı açar açmaz kendisini Doğa Ana'nın mağarasında bulur. Doğa Ana, toplantıların olacağını ve bu toplantılarda çocukların bilgilendirileceğini ifade eder. İlerleyen toplantılara Tarih Baba'da katılır. Doğa Ana ve Tarih Baba, bu toplantılarda dünyanın var oluş sürecini ve insanoğlunun uygarlaşma evrelerini anlatırlar. Efe, toplantılarda öğrendiklerini defterine özetler. Efe ve ailesi, babasının rahatsızlığı nedeniyle bu yıl tatile çıkamamışlardır. Fakat Efe, bunu dert etmez. Çünkü o, bilgisayarın sunduğu sanal ortamlar sayesinde birçok yeri gezmiş ve görmüştür. Efe'nin babası uzun tır yolculuklarını özlemiştir. Tekrar bunlara başlamaya karar verir. Bu arada Efe'nin arkadaşı İklim'in babası da İstanbul'da özel üniversitenin biriyle anlaşır. Efe, babası gibi İklim'inde gidecek olmasına üzülmemektedir. Babası Necati Bey'i, yeni iş ortağı Keskin Bey'le yolcu eden Efe, kulübede Alaca'yı bitkin bir halde görünce, onu veterinerine götürür. Veterinerden onun yaşayacağını öğrenince çok sevinir. Romanda, Efe adlı çocuğun bilgisayardaki sanal yolculukları vasıtasıyla dünyanın var oluş süreci ve insanoğlunun uygarlaşma süreçleri üzerinde durulur. Ayrıca Efe'nin gündelik yaşantısı, babasının durumu ve çevresindeki olaylar ile romanın kurgusu genişletilir.

Beşinci Mevsim

Burhan Günel'in sekizinci çocuk romanı Beşinci Mevsim'dir. Koza Yayınları'ndan 2012 yılında çıkan kitap, 272 sayfadır. Kitap arka kapak yazısında şöyle tanıtılır: "Doğum ile ölüm arasındaki süreçlerden oluşan insan yaşamı mevsimlere benzetilir. Doğum ve sonrasındaki çocukluk döneminin karşılığı olarak ilkbahar düşünülür. Sonra yaz mevsimi gelir ki insan ömründeki karşılığı gençlik ve olgunluk dönemidir. Sonbahar orta yaşlılığa ve yaşlılığa doğru gidilen süreci anlatır. Kış ise yaşlılığı, ölümü, sonsuzluğu... Siz çocukluktan kurtulmak istiyorsunuz; ben de yeniden çocuk olmak istiyorum. Öyleyse hepimizin buluşacağı başka bir mevsim daha gerekiyor bize... Bunun adına 'Beşinci Mevsim' diyebiliriz. Sizin çabucak büyüyeceğiniz, benim de yeniden çocuk olabileceğim yeni bir mevsim... İyi ama neden bulacağız bu beşinci mevsimi... Kendimiz var edeceğiz. Yaşayarak, düşleyerek... Zaten bu amaçla bir araya geldik. Hayatı, dünyayı, ülkemizi, memleketimizi yeniden keşfedeceğiz. Memleket sevgimizle yaşama sevincimizi buluşturup beşinci mevsimi oluşturacağız. Ben size bildiklerimi öğretirken siz de bana yeniden çocuk olmanın gizlerini öğreteceksiniz..."¹² Romandaki olaylar şöyle gelişir: İstanbul Üniversitesi'nden emekli Profesör Orhan, İstanbul'dan İskenderun'a gitmek için yola çıkar. İçinde çocukluğunun geçtiği yerlere gidecek olmanın heyecanını taşır. Hastalığından dolayı bu seyahatin memleketine yapacağı son seyahat olduğunu düşünür. Oğullarının, "Biz de gelelim." veyahut "Seni şirketin arabalarından biriy-

¹² Burhan Günel, **Beşinci Mevsim**, Koza Yayınları, Ankara 2012

le gönderelim.” tekliflerini geri çevirir. Otobüsle yolculuk edeceğini söyler. Geceyi Ankara’daki kardeşi Hilmi’nin evinde geçirir. Daha sonra yolculuğuna devam eder. İskenderun’daki yeğeni Feray, dört gözle büyük dayısı Orhan’ın gelmesini bekler. On beş yıldır dayı – yeğen görüşmemişlerdir. Otuzlu yaşlarını sürdüren yeğen Feray, on yedi yaşında iken Belen ilçesinin girişindeki trafik kazasında nişanlısı İlker ölünce hayata küsmüş, kendini eve kapatmıştır. Bu süre zarfında çok da kilo almıştır. Tek iletişimi balkondan çocuklarla kurduğu diyaloglardır. Profesör Orhan, yolculuk boyunca birçok şey düşünür. Torunları Efe ile Sarp’ı şimdiden özlemeye başlar. Seyahati boyunca yaşadıklarını, çocukluk günlerini düşünür. İskenderun’a gelince bir taksiye biner ve kız kardeşinin parfümeri mağazasına gider. Şehit Pamir Caddesi 43 numaradaki Feray Parfümeri Mağazası’na geldiğinde kız kardeşi Ülgen Hanım, eşi Ümit Bey, yeğeni Umut ve diğer kardeşi Cengiz ile onun oğlu Ekin ile kucaklaşır. Yeğeni Feray’ın durumunu duyunca üzülür. Onunla ilgileneneğini belirtir. Bir süre sonra kardeşi Cengiz ve yeğeni Ekin ile arabaya binerek 3000 Evler Sitesi’ndeki eve doğru yola çıkarlar. Bu arada Feray da büyük bir heyecanla dayısı Orhan’ı beklemektedir. Orhan Bey, eve gelip Feray’la karşılaştığında çok üzülür. Üzüntüsünü belli etmemeye çalışır. İlerleyen süreçte Feray, dayısına çocuklarla kurdukları gruptan söz eder. Gruba, “3000 Evler Sitesi Çocukları Düşünce Topluluğu” adını verdiklerini belirtir. Feray, bu arada dayısından aldığı izinle onun mavi kaplı günce defterini de okumaya başlar. Onun gençliği ve çocukluğu ile bilgileri bu defterden öğrenir. Bu defter aracılığıyla İskenderun’un geçmişine de değinilir. İlerleyen zaman diliminde Feray, dayısı Orhan Bey’i çocuk arkadaşlarıyla tanıştırır. Orhan Bey, zaman zaman bu çocuklarla bir araya gelir ve onlarla sohbet eder. Bu sohbetlerde çocuklara sorular sorar. Büyümeyi isteyip istemediklerini sorar. Hepsinden büyümek istedikleri yönünde cevaplar alır. Kendisi de çocukluğuna dönmek istediğini belirtir. Bunu, ancak kendilerinin yaşayarak düşleyerek var edebilecekleri ‘Beşinci Mevsim’ adını verdiği bir zaman dilimiyle gerçekleştirebileceklerini söyler. Bu sayede hayatı, dünyayı, ülkelerini, memleketlerini yeniden keşfedeceklerini ifade eder. Bu arada Orhan Bey’in “Mavi Kaplı Günce Defteri” aracılığıyla geriye dönüşler yapılır. Onun geçmişine ilgili ayrıntılı bilgiler verilir. Orhan Bey, bu siteyi çok sever. Bu siteden bir ev kiralamayı düşünür. Çocuklarla buluşmalarının birinde; her gün aralarından biriyle şehri gezmeyi teklif eder. Ailelerinin buna izin verip veremeyeceklerini sorar. İlk olarak Yıldırım’la gezmeye karar verir. Yıldırım, yoksul bir ailenin çocuğudur. Ertesi gün Yıldırım ile gezmeye başlar. Şehri, özlediği ve merak ettiği mekânları beraber gezerler. Bu arada Yıldırım’ın istediği dondurmaya da alır. Romanın sonunda ikisi de acıkmıştır. Orhan Bey, kardeşi Cengiz’i arar ve gelip kendilerini Belen’deki kebabçıya götürmesini ister. Romanda, emekli Profesör Orhan Bey’in İstanbul’dan İskenderun’a yaptığı yolculuk, orada akrabaları ve özellikle yeğeni Feray ve onun arkadaşları ile yaşadıkları üzerinde durulur. Çocuklarla birlikte insan hayatını mevsimlere benzeten Orhan Bey’in, düşlerinde çocukların büyüdüğü ve kendisinin de çocukluğuna dönebileceği ‘Beşinci Mevsim’i tasarlaması işlenir.

ÇOCUK HİKÂYELERİ

Sevinç Dolu Bir Akşam

Burhan Günel'in çocuklar için yazdığı ilk hikâye kitabı 'Sevinç Dolu Bir Akşam'¹³ dir. Günel, bu eseriyle 1979 yılında Kültür Bakanlığı Çocuk Öyküleri Ödülünü alır. İlk baskısı 1980 yılında yapılan kitabın dördüncü baskısı 1998 yılında Karşı Yayınlarından çıkar. 136 sayfa olan kitapta *Sevinç Dolu Bir Akşam*, *Bilet*, *Büyük Adamın Oğlu*, *Unutamadım*, *Benim Babam Aslandır*, *Züleyha*, *Direnç*, *Güvercinler*, *Kelebekler Uçar Gider* adlarını taşıyan dokuz hikâye yer almaktadır. Kitabın dördüncü baskısında yer alan *Züleyha*, *Güvercinler*, *Kelebekler Uçar Gider* adlı hikâyeler Orhan Yayınları tarafından 1990 yılında bağımsız olarak da basılmışlardır.

Sevinç Dolu Bir Akşam adlı öyküde tamirhanedeki kalfasından işten erken çıkmak için izin isteyen bir çocuğun yaşadıkları anlatılır. O akşam, mahalledeki düğüne dayısı ve yengesiyle gitmek isteyen çocuk, dayısının da bu duruma izin vermesiyle sevinçle eve gelir. Fakat düğünde giyebileceği bir kıyafeti yoktur. Kendi kıyafetleri eski püskü olduğu için annesiyle bu duruma çare ararlar. Annesi, halasının babasına verdiği takımı oğluna giydirir. Takımın, oğluna yakışmadığını gören anne, oğlunun hevesini kırmamak için bu durumu ona söylemez. Takımın kendisine yakıştığını düşünen çocuk heyecanla koşarak evden çıkar. Arkadaşı Filiz'e güzel görünme çabasında olan çocuk, onların yanına geldiğinde gülümsemeleri, baş çevirileri, sırt dönüşleri tek tek yakalar. Giydiği takımın kendisine yakışmadığını anlar ve üzülür. Dayısı ve yengesinin yanından ayrılır. Kıyıya doğru yürür. Etrafı gözlemler. Işık çalarak evin yolunu tutar.

Bilet adlı öyküde yarım gün okula yarım gün işe giden bir çocuğun yaşadıkları anlatılır. Hafta sonları çalıştığı yerden haftalık alan çocuk, bir akşam sinemaya gitmek için ailesinden gizli bilet alır. Çocuğun babaannesi de onlarla birlikte kalmaktadır. Sinema biletini ailesinden gizli alan çocuk, onların bu duruma kızacağından çok korkmaktadır. Çocuğun sinema biletini aldığını öğrenen babaanne çok kızar. Kocasının emekli aylığını alan ve bunu eve veren babaanne her işe karışmakta, çok konuşmaktadır. Kaynanasının söylenmelerine dayanamayan çocuğun annesi isyan eder. Çocuğun o akşam sinemaya gideceğini söyler. Kaynanasına çıkışan kadın, bundan sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını ve istedikleri gibi yaşayacaklarını belirtir. Çocuğun da istediği gibi sinemaya gidebileceğini belirtir. Bunun üzerine çocuk sevinçle evden çıkar ve arkadaşlarının yanına koşar.

Büyük Adamın Oğlu adlı öyküde Hüseyin, okul aile birliği için istenen parayı okula götüremediği için okula gitmek istememektedir. Annesi, Hüseyin'e kendilerinin yoksul insanlar olduklarını ve bu parayı veremeyeceklerini söyler. Hüseyin okula gider. Parayı kendisi gibi arka sırada oturan iki kardeşte getirememiştir. Hüseyin babasının ne iş yaptığını soran Yeşim Öğretmen'e babasının büyük adam olduğu yalanını söyler. Babasının müteahhit olduğunu belirtir. Ertesi gün, annesinin çamaşıra giderek kazandığı parayı gizlice alarak okula götürür ve öğretmene ve-

¹³ Burhan Günel, *Sevinç Dolu Bir Akşam*, Karşı Yayınları 4. bs. Ankara 1998

rir. Ayrıca diğer iki kardeşin de paralarını verir. Annesi durumu fark edince Hüseyin'e parayı kendisinin alıp almadığı sorar. Hüseyin parayı almadığı yalanını sorar. Annesinin "O parayla bir hafta geçinecektik." sözleri kulaklarında çınlar. Annesi, okula giderek Hüseyin'in bir gün önce okulda para harcıyıp harcamadığını soruşturur. Annesi, Yeşim Öğretmen'e gerçekleri anlatır. Hüseyin'in babasının hasta olduğunu, kendisinin zenginlerin evlerine çamaşıra ve temizliğe giderek geçimlerini sağladığını belirtir. Yeşim Öğretmen, çantasından çıkardığı yüz lirayı Hüseyin'in annesine geri verir. Böylece Hüseyin'in yalanı da ortaya çıkmış olur. O sırada ders zili çalar. Herkes içeri girer. Hüseyin gelmez. Yeşim Öğretmen, duygulu, onurlu bir çocuk olan Hüseyin'in bu yüzden okula bir daha gelmeyeceğini düşünür.

Unutamadım adlı öyküde yetim Hasan'ın yaşadıkları anlatılır. Hasan'ın annesi zenginlerin evine çamaşıra ve temizliğe giderek Hasan'ı büyütmektedir. Hasan, çok sessiz annesine yakışır bir çocuktur. Herkesle arkadaşır, dosttur. Çok akıllı ve çalışkandır. Sınıf öğretmeni Selçuk Bey de Hasan'ı çok sevmektedir. Hikâyede ismi verilmeyen Hasan'ın ilkokul arkadaşı, bir gün üçüncü derse girdiklerinde kalemini aradığını bulamadığını, kalemini birisinin almış olabileceğini düşünür. Kalemini öğretmenle aramaya başlarlar. Hasan'ın sırasına gelince, "Benim kalemim" diye bağırır. Kendi kesikli kalemi olmadığını anladığı halde benim kalemim diye diretir. Hasan, "O benim kalemim" diye ısrar etse de kimseyi inandıramaz. Hasan'ın arkadaşı, sonraları kendisine çok kızdığını ama elinden bir şey gelmediğini söyler. Ömrünce bunun ezikliğini taşıdığını, daha da taşıyacağını ifade eder. O yılın yaz tatilinin dönüşünde Hasan'ın uzun zamandır hasta olduğunu ve öldüğünü öğrenen anlatıcı çok pişman olur. O zamandan beri ne zaman bir haksızlık yapacak olsa aklına Hasan'ın geldiğini belirtir.

Benim Babam Aslandır adlı öyküde babası geç vakte kadar eve gelmeyen bir çocuğun babasını aramak için dışarı çıkması ve onu bir kahvehanede oyun oynarken bulması anlatılır. Çocuk sürekli babasını eleştiren anneannesi ve annesine karşı babasını savunmaktadır. Hikâyede yaşlı babasını, çoğu kişinin eleştirmesine rağmen çocuğun onu çok sevdiği anlatılır. Beş çocuklu ailenin ikinci büyük çocuğu olan bu çocuk, babasını "Benim babam aslandır." diyerek sevmektedir. Annesi ise çocuğuna büyüdüğü zaman babası gibi sorumsuz olmamasını öğütler. Hikâyenin sonunda çocuk, yaşadıklarının da etkisiyle babasına olan eski sevgisini kaybeder.

Züleyha adlı öyküde doğan kızını istemeyen bir baba ve o kızın yaşadıkları anlatılır. Züleyha, arabacı Selahattin'in üçüncü çocuğudur. Daha önce iki kızı olan Selahattin, doğacak çocuğunun erkek olmasını çok istemektedir. Yakınlarına bu çocuğun da kız doğması halinde onu eve almayacağını söyler. Yeni doğan çocuk da kız olur. Adını Züleyha koyarlar. Büyükanne bu duruma dayanamayarak bu çocuğu kendisinin büyüteceğini söyler. Daha sonraki yıllarda Züleyha'nın iki tane de erkek kardeşi olur. Ama Züleyha hiçbir zaman babasının evine gitmez. Büyükannesi de Züleyha'ya yıllarca babasının kendisini istemediğini anlatır. Züleyha ise hayatta babasından başka her şeyi ve herkesi çok sevmektedir. Babası daha sonra da Züleyha'yı hiç arayıp sormamıştır. Züleyha büyür, okula başlar. O senenin Eylül

ayının sonunda büyükanne ölür ve Züleyha evde tek başına kalır. Züleyha babasının evine gitmemekte ısrar eder. Babası arabacı Selahattin'i ikna ederler. Kızının gönlünü almasını söylerler. Son çare olarak Züleyha'nın kaldığı eve taşınmayı düşünürler. Bu sıra büyükannesinin ölümüne dayanamayan Züleyha hastalanır. Günden güne erimeye, süzölmeye başlar. Sonradan Züleyha iyileşir. Bu arada bahar mevsimi de gelmiştir.

Direnç adlı öyküde iş gezisinden dönen baba (İbrahim) yerde kıpırdayan küçük bir kuş görür. Yağmurlu, fırtınalı korkunç bir geceden sonra yavru kuşu eve getiren adam ona bakmaya karar verir. Adam ve eşi kuşa bakar, onu iyileştirirler. Sabah olduğunda kuşun fırtınaya karşı direnişini çocuklara anlatmaya karar verirler. Böylece çocuklarından hayat karşısında dirençli olmasını isterler.

Güvercinler adlı öyküde okulların yaz tatiline girmesine yakın Ayhan, babası Cemil Bey'le pazara güvercin almaya giderler. Komşularının kızı Ayşe'de onlarla gelir. Pazardan iki güvercin alırlar. Onları kafese koyarlar. Ayhan, Ayşelerin yaz tatiline gideceğini öğrenir ve üzülür. Güvercinlere Bulut ve Çiçek ismini koyarlar. Bulut, Ayhan'ın Çiçek ise Ayşe'nin olur. Ayhan, Ayşe'yi yolcu eder. Güvercinlere çok iyi bakacağı hususunda Ayşe'ye söz verir. Eve döndüğünde kedinin Çiçek adlı güvercini yediğini görür. Bunun üzerine Ayhan, Bulut adlı güvercini uçurur. Aradan aylar geçtikten sonra Ayşe'nin babası gelir. Ayhan'a hediye olarak top getirir. Ankara'ya atandığını, eşyaları taşıdıktan sonra gidip Ayşe'yle annesini de alıp Ankara'ya götüreceğini söyler. Ayhan bu duruma çok üzülür. Ayhan, Ayşe'nin babasına Ayşe'yi hiç unutmayacağını söyler ve ona selam söylemesini ister. Eşyaları götüren kamyonla birlikte Ayhan'ın yüreğinden de bir şeyler gider.

Kelebekler Uçar Gider adlı öyküde gecekondu önleme bölgesindeki dört katlı, sekiz dairesel kooperatifin yapılarından ilki tamamlanır. İşçiler birleşip aralarında topladıkları birikmiş paralarla 'Mutlu Yapı Kooperatifi'ni kurmuşlar, başlarını sokacak birer evleri, yarına dönük güvenceleri olsun istemişlerdir. Kurular çekilir ve sonuncu daire Şahin Koçak'a çıkar. O günden sonra eşi ve oğluyla yeni evlerine taşınırlar. Annesi, Akın'a burada yeni arkadaşlarının olacağını söyleyerek onu teselli eder. Akın balkonda oturdukları akşam erken yatar, sabah erken kalkar. Kızlara doğru yürümeye başlar. Elinde bir kavanoz vardır. Kavanoza kırdı yakaladığı kelebeği koyar ve onu eve getirir. Kelebeğin kanatlarına binerek dünyayı dolaştığını hayal eder. Bir sabah uyandığında kavanozdaki kelebeğin kıpırdamadığını görür ve üzülür. Onu havasız bırakarak, uçurmayarak onu öldürdüğünü düşünür. Annesi, üzülen oğluna üzülmemesi gerektiğini söyler. Kelebeklerin yaşam gibi uçup gittiklerini belirtir.

Kayısı Ağacı

Burhan Günel'in çocuklar için yazdığı ikinci hikâye kitabı 'Kayısı Ağacı'¹⁴ adını taşır. İlk baskısı 1980 yılında yapılan kitabın ikinci baskısı 1998 yılında Karşı

¹⁴ Burhan Günel, *Kayısı Ağacı*, Karşı Yayınları 2. bs. Ankara 1998

Yayımları tarafından yapılır. 96 sayfa olan kitapta *Kayısı Ağacı*, *Oktay'ın Yaz Tatili*, *Yaralı At*, *Diş Fırçası* adlarını taşıyan dört hikâye yer almaktadır.

Kayısı Ağacı isimli öyküde Ümran ve Zeynep adlı iki çocuğun ağaçlarla olan arkadaşlığı anlatılır. Hikâyede Ümran kayısı, Zeynep kiraz ağacı ile arkadaşlık kurmuştur. Ümran ve ailesi yaz tatillerini geçirmek için turistik bir yere giderler. Buradaki ağaçlar meyveleri için kiraya verilmektedir. Ümran, annesine; kayısı ağacına babasını, annesini, arkadaşlarını, yaşadığı kalabalık kenti anlattığını ifade eder. Ümran ve annesinin konuşmaları ile özlem, vatan sevgisi gibi konular üzerinde durulur. Ümran babasına da ağaçla olan arkadaşlığını anlatır. Bu arkadaşlığın bebeklerden, oyuncaklardan, her şeyden daha güzel olduğunu belirtir. Babası, ağacı götürmek isteyen Ümran'a ağaçların kökleriyle toprağa bağlı olduğunu anlatır. Ümran sevgi bahçesi adını verdiği bu yerde birdenbire büyüdüğünü ifade eder. Hikâyede çocukların ağaçlarla olan arkadaşlığı ile tabiat sevgisi verilmeye çalışılır.

Oktay'ın Yaz Tatili adlı öykü Ece, Ferda, Erdem ve Oktay adlı çocukların birbirleriyle konuşmaları üzerine kuruludur. Bu çocuklar tatilde neler yaptıklarını birbirilerine anlatırlar. Erdem, Ece'nin teyzesinin oğludur. Öykü, çocukların yaz tatillerini nasıl geçirdiklerini birbirlerine anlatmaları üzerine kuruludur. Okullarını özleyen Ece ve Ferda okula giderler. Okulun bahçesinde otururken Oktay'ı görürler. Ece ve Ferda, Oktay'a tatilde nereye gittiğini sorarlar. Oktay, durgunlaşır. Önce onların anlatmasını ister. Sonra kendisinin anlatacağını belirtir. Ferda, Çanakkale'den, Ece, Bodrum'dan söz eder. Oktay, kendi tatilinin gece olunca başladığını, yatağında düşlere dalınca farklı diyarlara gittiğini ifade eder. Hayaller kurduğunu söyler. Tatilini nasıl geçirdiğini öğrenmek isteyen arkadaşlarına tatilini de anlatır. Yaz tatilinde amcasının dükkânında çalıştığını, gündüzleri çok yorulduğu için geceleri yatağına girip düşler kurduğunu söyler. Yalnızca Pazar günleri çalışmadığını belirtir. Düşlerinde köyü gördüğünü, o köydeki dut ağacının yanına gittiğini anlatır.

Yaralı At isimli öyküde Orhan adlı çocuğun sokaktaki çocukların yaralı ata davranışları karşısında üzüldüğü anlatılır. Hikâyede boynunda yara olan atın kışım hayvanı olarak ömrünü tükettiği, işe yaramaz hale gelince de böyle sokaklara salındığı işlenir. Baba ve Orhan'ın konuşmaları ile işe yaramayan insan ve hayvanların baştan savıldığı anlatılmaya çalışılır. Orhan, pencereden dışarıyı izlemeye devam eder. Orhan ve babası yaralı ata yardım ederler. Çocukların atı salıvermesinden sonra Orhan ve babası atı alıp evlerinin önüne getirirler, bir akasya ağacına bağlarlar. Orhan'ın annesi gelip atın durumuna bakar. Merhem yapıp atın yarasına sürer. Atın iki üç gün içinde iyileşeceğini söyler. Orhan'ın babasının da ayağı sakattir. Yaralı bir atın bile insanın hayatını değiştirdiği anlatılır. Bu atın babasına yenileşme, heyecan getirdiğini, annesine ise işe yaramanın mutluluğunu verdiğini anlatır. Bu hikâye ile hayvan sevgisi anlatılmaya çalışılır.

Diş Fırçası adlı hikâyede babasının tıraş jiletini kullanan Onur'un durumu anlatılır. Lise birinci sınıfa giden Onur'un tıraş jiletini kullandığını anlayan babası, Onur'a anlattığı hikâye ile başkalarının eşyasının kullanılmaması gerektiğini vur-

gular. Baba, damadının diş fırçasını kullanan yaşlı kadının hikâyesini anlatarak, izinsiz başkalarının eşyasını kullanmanın kötü bir şey olduğu Onur'a anlatmaya çalışılır.

Kiralık Ağaçlar

Günel'in, 2012 yılında Koza Yayınları arasından çıkan '*Kiralık Ağaçlar*'¹⁵, adlı kitabında, daha önce yayımlanan '*Sevinç Dolu Bir Akşam*' ve '*Kayıt Ağacı*' adlı kitaplarındaki öyküler bir araya getirilir. Günel, bu öykülerin bazılarının isimlerini değiştirerek tekrar yayımlamıştır.

Lolita ile Pan

Burhan Günel'in vefatından sonra yayımlanan '*Lolita ile Pan*'¹⁶ adlı öykü kitabı, 2013 yılında Koza Yayınları arasından çıkar. Bu kitap, Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği tarafından "2012 yılının En İyi Çocuk Kitabı Jüri Özel Ödülüne" layık görülür. 112 sayfa olan kitapta *Hoş Geldin Nasrettin Dede*, *Sıcak Yaz*, *Lolita ile Pan*, *Yaz Sonu* adlı dört hikâye yer alır.

Hoş Geldin Nasrettin Dede adlı öyküde, Nur Dağı'nın batı eteğinde yer alan Numune Mahallesi'ndeki yedi –sekiz yaşlarındaki bir çocuğun Nasrettin Hoca ile tanışması anlatılır ve çocuğun onunla ilgili duygu ve düşünceleri üzerinde durulur. Nasrettin Hoca ile ilgili kaynaklardaki bilgilerden söz edilir. Çocukluk hatıraları ile Nasrettin Hoca fıkralarındaki nükteler özdeşleştirilmeye çalışılır.

Sıcak Yaz adlı öyküde, yaz tatilini Hatay'da amcasının dükkânında çalışarak geçiren bir çocuğun yaşadıkları, duygu ve düşünceleri anlatılır. Haftada on lira kazanan çocuğun, diğer çocuklar yaz tatilini geçirirken kendisinin çalışmak zorunda olması ve buna imrenmesi vurgulanır. Öteki çocukları, sınıf arkadaşlarını, kardeşini, mahalle arkadaşlarını ve onların yaşantılarını düşünerek üzülmemesi gerektiği, kendisinin şartlarının farklı olduğunu kabullenmesi gerektiği belirtilir. O yaz günlerinin birinde de annesi ile babasının boşanma davasının olduğu ve onların, kendisinin babasında kardeşi Nuri'nin ise annesinde kalması hususunda anlaşlıkları ifade edilir.

Lolita ile Pan adlı öyküde, çocuk Lolita ve Pan isimli iki köpek tanıdığını belirtir ve köpeklerin fiziksel özelliklerinden bahseder. Bir generalin İtalya'dan dönerken bu köpekleri getirdiğini belirtir. Eşi ve oğlunu trafik kazasında kaybeden generalin bundan sonra hayvanlara düşkünleştiği ifade edilir. Bu şahsın aslında gerçekte asker olmadığı lakabının general olduğu söylenir. Köpeklere bir kulübe yapılır ve onlara bakması için de Bekir isimli bir adam görevlendirilir. General lakaplı beyin bakanlığa müsteşar olarak atanmasıyla her şey değişir. Köpeklere gösterilen ilgi

¹⁵ Burhan Günel, *Kiralık Ağaçlar*, Koza Yayınları, Ankara 2012

¹⁶ Burhan Günel, *Lolita ile Pan*, Koza Yayınları, Ankara 2013

azalır. Yemekleri kısıtlanır. Bir ay sonra Lolita ortadan kaybolur. Lolita'nın kaybolmasından sonra bölge müdürü vekili Orhan Bey, Bekir'i çağırır. Pan'i zehirlemesini ister. Bekir, bunu yapamayacağını belirtince işine son verilir. O günden sonra Bekir'i ve Pan'i bir daha gören olmaz.

Yaz Sonu adlı öykü ise Günel'in *Kayısı Ağacı* adlı kitabında yer alan '*Oktay'ın Yaz Tatili*' isimli öyküsünün aynısıdır. Günel, aynı hikâyeyi ismini değiştirerek '*Yaz Sonu*' ismiyle bu kitabına almıştır.

Mantı Yiyen At

Günel'in vefatından sonra yayımlanan diğer öykü kitabı, '*Mantı Yiyen At*'¹⁷ adını taşır. 2013 yılında yayımlanan kitap, 104 sayfadır ve içerisinde *Mantı Yiyen At*, *Gölgesi Gül*, *Diş Fırçası*, *Gazozcu Çocuk* adlı öyküler yer alır.

Mantı Yiyen At adlı öyküde, Zeynel Bey ve oğlu İlhan'ın sokakta gördükleri yaşlı bir ata acımaları, sokaktaki çocukların yaşlı ata eziyet etmeleri anlatılır. Belli bir süre yaşlı atı takip eden Zeynel Bey ve İlhan'ın onu eve almak istemeleri, bu nedenle Nihal Hanımı ikna etmeleri üzerinde durulur. Gecekondu evlerine aldıkları yaşlı ve yaralı atı, Nihal Hanım'ın tedavi edip iyileştirmesi vurgulanır. İlhan ve ailesinin yaralı atı benimsemeleri ve sahiplenmeleri hikâyenin vakasını oluşturmaktadır. Bu öykü, Günel'in '*Kayısı Ağacı*' adlı kitabındaki '*Yaralı At*' hikâyesinin değiştirilmiş hâlidir.

Gölgesi Gül adlı öyküde, okulda sürekli burnunu çeken ve mendili olmayan çocuğun yaşadıkları anlatılır. Çocuk, her yerde aynı sorunu yaşadığını ifade eder. Annesi kendisine gebe iken nezle olduğu için bu sorunla kendisinin de sürekli karıştığını belirtir. Diğer çocukların yüzlerinin güleç ve sağlıklarının yerinde olduğunu vurgular. Bir defasında Gülçinlere gittiğini anlatır. Çocuk, öğretmenin kendisine burnu sürekli aktığı için kızdığını dile getirir. Öğretmenin kendisine kızdığı zamanlarda diğer çocuklar gibi Gülçin'in de kendisine güldüğünü ve bu nedenle çok utandığını söyler. Koridorda ayağı kayar ve yere düşer. Kafasını betona şiddetli bir şekilde çarpar. Hayallere dalar. Gül bahçesinde koştüğünü, öğretmenin kendisini çok sevdiğini, babasının önemli bir adam olduğunu, her cebinde ipek bir mendil olduğunu, evlerinin sularının hiç kesilmediğini, haftada üç dört kez yıkandığını düşler. Yanaklarının altın rengi güllere benzediğini düşünür.

Diş Fırçası adlı hikâye, '*Kayısı Ağacı*' adlı kitaptaki öykünün aynısıdır.

Gazozcu Çocuk adlı öyküde, yaz tatillerinde teyzesinin oğlu Erol ile beraber gazoz satan çocuğun yaşadıkları ile duygu ve düşünceleri anlatılır. Çocuk, ilkokulu beraber okudukları Müzehher adlı arkadaşını her gördüğünde utandığını ifade eder. Çocuk, Müzehher'in bir kadın terzisinde çalıştığını; onun sattığı gazozları içtiği vakit çok mutlu olduğunu belirtir. Kuzeni Erol ile bir hafta çalıştıklarını daha sonra teyzesigilin Arsuz'daki yazlık evlerine gittiklerini, Erol'un da kente gelmez

¹⁷ Burhan Günel, *Mantı Yiyen At*, Koza Yayınları, Ankara 2013

olduğunu anlatır. Erol artık çalışmamasına rağmen kazancı yine onunla bölüştüklerini dile getirir. Bütün çocuklar gibi yaz tatillerinde gezmek, oynamak, denize gitmek, arkadaşlarıyla sinemaya gitmek istediğini ifade eder. Çocuk, haftalar sonra eniştesinin dükkânında çırak olarak çalışmaya başlar. Fakat orada yaşadığı bir olay nedeniyle eniştesi, çocuğun annesine “Ben böyle dik başlı çocuk istemem.” diyerek çocuğu işten çıkarır. Çocuk, o günden sonra yine gazoz satmaya başlar fakat çocukların gazozları artık kendisinden değil de Reşit ağabeyin ilerdeki küçük dükkânından aldıklarını belirtir.

Sonuç

Edebiyatın hemen her türünde eser veren bir yazar olan Burhan Günel'in çocuk edebiyatı alanında verdiği eserler (romanlar – hikâyeler) yazarın çocukluk hatıralarından, yaşantılarından ve gözlemlerinden izler taşımaktadır. Bu nedenle eserlerin otobiyografik özellikler taşıdığı söylenebilir. Günel, ilk çocuk romanlarında; maddi imkân – imkânsızlık çatışması, maddiyatın insan hayatı üzerindeki etkisi, insanların birbirlerine dost elini uzatması gerektiği, insan sevgisinin yüce bir duygu olduğu, anne babası ayrılmış çocukların yaşadıkları ve psikolojileri üzerinde durur. 2011 ve daha sonrasında Koza Yayınlarından çıkan romanlarında ise gerçek X düş, tabiat X şehir çatışmasını yaşayan çocukların dünyalarından söz edilir. Bu romanlarda da; çalışan annelerin evde yalnız büyüyen çocuklarının hayata nasıl tutunmaları gerektiği, bilgisayarın sağladığı sanal ortamda ülkemizin ve değişik ülkelerin doğa harikalarını tanıyan, farklı kültürleri öğrenen çocukları, çevre kirliliğini, tabiatın talan edilmesini, hayvan sevgisini, çocukların düş güçlerinin yansımalarını, yine sanal ortam vasıtasıyla insanlığın ilkelikten uygarlığa doğru gelişen zorlu savaşımını, insan yaşamının mevsimlere benzetilerek çocukların ve büyüklerin beşinci bir mevsimi arayışlarını konu edinir. Yazarın çocuk hikâyeleri de çocuk romanlarındaki benzer kavram ve konularla doludur. Gelir seviyesi düşük ailelerin çocuklarının okulda, evde ve mahallede yaşadığı maddi imkânsızlıktan kaynaklanan meseleler, çocukların umutları, hayvan sevgisi, çocuğun aile içi yaşantısı, anne babası ayrılmış çocuğun psikolojisi, çocukların yaz tatili ile ilgili izlenimleri, tabiat sevgisi, çocukların anne babalarına karşı tutumları, erkek evlat isteği olan bir babanın kız çocuğuna karşı tutumu, yetim bir çocuğun acıklı yaşantısı, hem okuyan hem çalışan çocukların yaşadıkları vb. konular işlenir. Kısacası Günel'in bu eserleri (çocuk romanları ve hikâyeleri); çocukları seven, çocuk duyarlılığını yaşamı boyunca içinde yaşatan, onlara ait dünyanın saflığını ve temizliğini muhafaza edebilen bir yazarın, çocukların dünyasına açılan kapısı olarak nitelendirilebilir. Günel, bu eserleriyle çocukların gündelik hayatta yaşayabileceği birçok meseleye değinmiş, böylece onların ruh ve hayal dünyalarını yansıtmaya çalışmıştır.

Kaynakça :

- Günel Burhan, (1973) **Evcilik Oyunu**, Milliyet Yayınları, İstanbul
Günel Burhan, (1976) **Ağlama Bebeğim**, Milliyet Yayınları, İstanbul
Günel Burhan, (1980) **Dost Eller**, Milliyet Yayınları, İstanbul
Günel Burhan, (1998) **Penceredeki Çocuk**, Öteki Çocuk Kitapları, Ankara
Günel Burhan, (1998) **Sevinç Dolu Bir Akşam**, Karşı Yayınları, 4. Baskı, Ankara
Günel Burhan, (1998) **Kayıp Ağacı**, Karşı Yayınları, 2. Baskı, Ankara
Günel Burhan, (1999) **'Çocuk ve Edebiyat' Öğretmen Dünyası**, Sayı: 237, Eylül 1999, s. 5 - 6
Günel Burhan, (2011) **Yalnız Değilsin Artık**, Koza Yayınları, Ankara
Günel Burhan, (2011) **Doğa Ana'ya Yolculuk**, Koza Yayınları, Ankara
Günel Burhan, (2011) **Doğa Ana ile Tarih Baba**, Koza Yayınları, Ankara
Günel Burhan, (2012) **Beşinci Mevsim**, Koza Yayınları, Ankara
Günel, Burhan, (2012) **Kiralık Ağaçlar**, Koza Yayınları, Ankara
Günel, Burhan, (2013) **Lolita ile Pan**, Koza Yayınları, Ankara
Günel, Burhan, (2013) **Mantı Yiyen At**, Koza Yayınları, Ankara
Sakallı Fatih, (2012) **Şiiri Düzyazıyla Kuşatan Yazar: Burhan Günel'in Romancılığı**, Otorite Yayınları, Ankara